

عنوان مقاله:

خاستگاه های فکری و نظری برنامه درسی سایه و بازشناسی مصادیق آن در نظام آموزشی ایران

محل انتشار:

فصلنامه پژوهش در برنامه ریزی درسی، دوره 17، شماره 64 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 17

نویسندگان:

مرتضی بازدار قمچی فیه - دانشجوی دکتری برنامه ریزی درسی، دانشکده علوم تربیتی و روان شناسی، دانشگاه شهیدبهشتی تهران، تهران، ایران.

کوروش فتحی و اجارگاه - استاد دانشکده علوم تربیتی و روان شناسی، دانشگاه شهیدبهشتی تهران، تهران، ایران.

محبوبه عارفی - دانشیار دانشکده علوم تربیتی و روان شناسی دانشگاه شهیدبهشتی تهران، تهران، ایران.

مقصود فراستخواه - دانشیار دانشکده علوم تربیتی و روان شناسی دانشگاه شهیدبهشتی تهران، تهران، ایران.

خلاصه مقاله:

پژوهش حاضر قصد دارد ابتدا خاستگاه های فکری و نظری برنامه درسی سایه را مورد تحلیل قرار دهد سپس شواهد و مصادیق مربوط به این مفهوم را از مدارس ایران ارائه کند. رویکرد حاکم بر این پژوهش کیفی است که در مرحله اول مرور متون و در مرحله دوم از روایت پژوهی استفاده شده است. جامعه آماری پژوهش، شامل معلمان، دانش آموزان دوره اول متوسطه و نیز دانشجومعلمان دانشگاه فرهنگیان شهر اردبیل بودند که به صورت هدفمند چند مدارس شهر، انتخاب و روایات و تجارب آنها گردآوری شد. ابزار گردآوری داده ها علاوه بر منابع مکتوب در مورد نظریه ها و دیدگاه ها، مصاحبه روایی بود. داده های حاصل از 5 مصاحبه انفرادی و گروهی، به اشباع نظری رسید. داده ها با روش تحلیل مضمونی تجزیه و تحلیل شد که شامل 6 مضمون اصلی است و عبارت اند از: فعالیت های زیرزمینی دانش آموزان، سندسازی، مهندسی نتایج امتحانات، تناقض در گفته ها و عمل، تبعیض و مقاومت دانش آموزان. این مضامین به همراه مضامین فرعی و مفاهیم آن از مهم ترین مصادیق برنامه درسی سایه در مدارس ایران هستند. همچنین بر اساس نتایج این پژوهش این فعالیت ها و مصادیق، ریشه در نظریه مقاومت، نظریه فراخود یا سوپراگوی ژاک لکان و نیز اندیشه های اسلاوی ژبژک دارند.

کلمات کلیدی:

برنامه درسی سایه، نظریه مقاومت، اندیشه های اسلاوی ژبژک

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1013989>

